

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. V. Quos Effectus habeat Novitiatus & Profeßio Religiosa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

nam per Concilium non prohibetur novitio condere testamentum, quod tamen morte naturali ante professionem secuta confirmatur: ergo etiam donatio causa mortis naturalis morte naturali secuta confirmabitur: quia est par ratio. Deinde illa non potest dici renunciatio vel alienatio simpliciter (de quibus Concilium loquitur) cum ob hoc non minuat libertas in professione faciendam vel continentiam.

40. *prohibet Trid. p. nem bonorum traditionem monasterio faciendam ante professionem.*

Secundo Concilium supra excepto vitio & vestitu vetat quamcumque actualem traditionem honorum novitii, per quam in potestatem, usum, administrationem, vel etiam dominium monasterii veniant, etiam non obstante quacumque obligatione illa reddenda si non sequatur professio. Ita Sanchez l. 5. c. 9. n. 16. Et satis patet ex ipso Tridentino. Circa quod

41. *Non autem modicas elemosynas.*

Nota I. Tridentinum ibi non prohibere modicas elemosynas a novitio vel propinquis monasterio vel pauperibus factas: & hoc, quia illae non obstant libertati egressus. Similiter non prohibetur, quin parentes possint facere elemosynas monasterio, si sint de bonis propriis, nec in dote vel bonis novitii computantur. Ita cum aliis Sanchez sup. n. 22. & 23.

42. *Qualiter obligatur Religio novitii egressum restituere, quae inpletur.*

Nota II. Et si Tridentinum praecipiat, ut abeuntibus ante professionem omnia, quae sua erant, restituantur, tamen non teneri Religionem restituere novitio egressi, id, quod intulerat in suam sustentationem, nisi aliquid superesset. Quod si nihil contulerit, sed tantum se obligaverit ad solvendas expensas, non poterit Religio impedire liberum ejus egressum: poterit tamen, eo concessio, debitum exigere. Citra tamen promissionem novitii non obligatur ex lege justitiae ad solvendas expensas: tum quia reditus & elemosynae Monasterii sunt etiam ad alendos novitios, tum quia novitii in ingressu sese offert ad servitium & utilitatem communitatis.

43. *Ordinatio Trid. circa libertatem puellarum proficere volentium.*

Tertio statuit c. 17. v. si puella, quae habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit, non ante eum suscipiat: nec postea ipsa vel alia professionem emitat, quam exploraverit Episcopus, vel eo absente vel impedito ejus Vicarius, aut aliquis coram sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntate diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat. Vult deinde ut de tempore professionis uno mente artea teateatur Praefecta monasterii Episcopum certior reddere, alioquin sit ab officio suspensa quoad Episcopum videbitur.

44. *Etiams adhibito anathemate in eos, qui puellam dirigit vel indirecte ad professionem cogunt.*

Quarto c. 18. anathemati subijcit omnes, qui quomodocumque virginem vel mulierem quamcumque invitam ad ingressum, habitum vel professionem coegerint, vel scientes eidem actui praesentiam, consentum vel auctoritate interposuerint, aut ad hoc consilium, favorem vel auxilium dederint nisi in casibus in jure expressis, qui sunt sequentes. Primo, quando prius religionem voverunt

possunt compelli, ut votum impleant. Secundo, quando unus conjugum consensu dispositionis juris contenti in alterius professionem vel laicam ordinum susceptionem. Tertio, quando quis citrae admittit ob quod in religionem est detrudendus.

Nota I. Per hanc, quomodocumque, comprehenditur etiam indirecta coactionem, qualis est, si parens filiam quotidie male tractet, verbis vel actibus contumeliosis. Existimat tamen Sanchez sup. n. 5. hoc fieri debere ex intentione, ut totum affecta religionem ingrediatur: nam si fiat ex defectu amoris vel naturali austeritate, non incurritur haec censura, dummodo pater tempore ingressus non intelligat filiam non sponte ingredi: si enim hoc intelligens remedium non adhiberet, jam violentiam moraliter consummaret.

Nota II. Omnia de quibus loquitur Concilium, scilicet de praesentia, auxilio &c. reterenda esse ad coactionem, ideoque si haec non interveniat, non habere locum dictam censuram. Unde sciet dolus non minus minuat voluntarium, quam coactio, tamen qui consilio suo decipit, non incurrit hanc poenam: nam dolus non est coactio & lex poenalis non est extendenda. Deinde congregatio Cardinalium censuit patrem non incurere hanc censuram, qui filiam non sponte heredem sub conditione, quod monasterium ingrediatur, eo quod illa non sit inductio per vim, sed potius per concupiscentiam.

Nota III. Ob libertatem religionis Tridentinum eandem censuram extendere ad eos, qui impediunt virgines aut mulieres alias ingredi volentes religionem sine justa causa. Ubi, quia Concilium generalius loquitur, quam supra, etiam comprehendere voluit quoscumque modos injustos, non tantum per vim directe vel indirecte illam ipsi feminae, sed eos etiam, qui per similem vim monasterio illam impediunt receptionem. Deinde etiam eos, qui per dolum vel fraudem, etiam quae circa monasterium versetur, ingressum impediunt. Non tamen incurritur haec poena, si solum per preces impediatur: nam preces non sunt verum impedimentum.

Nota IV. Hanc poenam non incurrit, nisi actu sequatur effectus, nempe ingressus in monasterium in ordine ad suscipiendum aliquando habitum aut faciendam professionem, aut suscipiatur actu habitus, aut professio emitatur, aut de facto femina ab ingressu impediatur. Nec impediunt viros aut cogentes ad monasterium, licet peccent, hanc excommunicationem incurunt: cum poenae non sint extendendae.

Q U A E S T I O V.

Quos effectus habeat Novitiatu & professio Religiosa?

NOVITII primò gaudent privilegio clericali quantum ad immunitatem, ut in sanctorum

45. *Secus si inter omnia dolo coactio seculana.*

46. *Qui Titul. consulas libertatis Religionis contra volentes ingressum impediunt.*

47. *Praefata poena non incurrit, nisi si secus.*

48. *Novitii ut in sanctorum*

Qu. VI. Ad quid vi Voti Obedientia teneatur Professus &c. 535

privilegio clericali. ut in Canonem incidat, qui novitium percussit, juxta c. Religioso de sententia excommunicatio in 6.

Fori. Secundo gaudet privilegio fori. Immo Episcopus non potest de delicto Novitii religionis exempta, aut alijs ejus. Nisi cognoscere, nisi se illi subiciat. Videri potest de his Sanchez l. 4. c. 39. n. 17.

Et sui Ordinis. Tertio Novitii probabilius gaudet privilegij Ordinis. Ita Sanchez sup. & l. 6. c. 10. n. 22. & alii, quos citat.

Esse ejusdem praeceptis per se non obligentur. Quarto, licet Novitii non possint in conscientia obligari praeceptis Superioris vel Regulae (ut passim docent Doctores) saltem per se, id est, secluso scandalo aliorum: ratione enim istius tenentur subinde vel statim relinquere vel in rebus communibus se conformare. Tenentur tamen ita subjacere religionis disciplinae, ut per violentiam non resistant: nam hoc est necessarium ad convenientem gubernationem & ad vitandas magnas confusiones in monasterio, ideoque habitum suscipiens virtualiter ad hoc se obligat, pactum iniens cum Religione, ut quamdiu permanet, sicut ab ea doceri, dirigi & sustentari debet, ita etiam religiose corrigi possit.

Potes: An Novitius possit castigari & poenitentiam dimitti? Resp. affirmative, si delictum sit tale, ut sine dimissione non sufficenter puniatur, v. g. si per hoc daretur novitij occasio libere peccandi & deficiendi in sua vocatione. Hinc ne delicta maneant impunita putat Suarez l. 5. c. 16. n. 18. Novitium ad tempus posse detineri in carcere, nec hoc esse contra c. Statuimus extra, & c. Non solum in 6. De Regularibus, quae praecipit Novitium liberè dimitti: loquuntur enim per se seu re integra, non verò impediunt justam punitio-nem delicti, ratione cujus Novitius specialiter subiectus est judici ecclesiastico & Praelato suo, à quo puniri & torqueri potest, si sit necesse, ut rectè docuit Navarrus Consilio 5. De foro competentis.

50. Potes: Praelatus potest Novitium cogere per censuras ad opera praeceptorum, sicut Episcopus: talis enim praeceptum non fundatur in voto obedientiae, sed in jurisdictione ecclesiastica, quam Praelati habent etiam in Novitios.

51. Sexto, Novitius acquirit jus ad professionem, ita ut fiat ei injuria, si sine justa causa dimittatur, & habeat jus agendi contra Religionem, ne expellatur. Dubium est, an illud jus Novitii sit rigorosum, & jus justitiae commutativae. Negant Aliqui nominatim Sanchez l. 5. c. 4. n. 59. Affirmat eam pluribus Lugo, cujus sententia est tenenda. Vide ipsam De justitia Diss. 9. sect. 3. n. 57. Puto tamen cum Sanchez supra posse expelli Novitium, cujus vita rationabilem incutit timorem inidoneitatis & mali successus: nam non tenetur Religio se exponere periculo nec potest, dum notabilis est causa timoris.

52. Potes: An Novitius per se contrahat aliquam obligationem ad perseverandum in Herincx Sum. Theol. Pars III.

statu suscepto? Resp. negative: quia Novitius liberè exire potest, ut dicitur c. Statuimus extra, & c. Non solum in 6. de Regularibus. Deinde numerus est lex talè obligationem inducens, nec intercedit aliquod votum vel promissio, ut suppono, nec interveit ibi ingratitude erga Deum: licet enim vocatio ad Religionem fuerit gratia: no tamen ideo obligat ad hunc gratitudinis modum, scilicet perseverantiam: nam nulli jure aut ratione hoc probari potest: quia possit quis se ostendere gratum Deo in saeculo bene vivendo, vel religiosos mores imitando: quamquam ob infirmitatem animi nolit in Religione perseverare.

obligatur ad perseverantiam.

Nec obstant quaedam jura, quae verant Novitium redire ad saeculum: nam loquuntur de eo, qui in ingressu perseverantiam voverat. Vide Lessium l. 2. c. 41. Dub. 5.

Nisi eam voverit.

Professio religiosa praeterquam quod tribus votis obstringat hominem totum Deo & Religioni: Primò solvit vota simplicia priora, ut dictum est. Secundo acquirit proficiens condonationem omnis poenae peccatis debita in purgatorio, non instar Sacramentorum ex opere operato, sed ex opere operantis: quia excellentissimam tribuit Deo pro peccatis satisfactionem obligado se firmiter ad perpetuum saeculi abrenuntiationem, ut post D. Thomam 2. 2. q. 189. art. 3. ad 3. passim tradit Scolaistici, quae condonatio per emissionem votorum multò impetratur certius, quam per indulgentiam plenariam. Vide hanc rem pulchrè apud Hieronymum Platium l. 1. De Bono Status religiosi c. 13. Tertio tollit irregularitatem defectu natalium, non absolute: quia talis (seclusa dispensatione) non potest eligi ad praelaturam vel beneficium habens curam animarum, sed solum ex parte, ut possit talis ordinari & beneficium simplex obtinere.

53. Efficitur religiosa professione vota consentunt.

Alia irregularitates non per professionem sed specialibus privilegijs ordinum tolluntur. Unde falluntur, qui putant irregularitatem proveniente ex homicidio vel bigamia tolli Religionis ingressu.

QUESTIO VI.

Ad quid vi Voti Obedientia teneatur Professus & Specialiter Franciscanus?

Dico I. Tenetur vi voti parere suis Praelatis, non solum Regularibus, sed etiam Romano Pontifici. De Regularibus est certum. De Pontifice probatur: quia ille est supremus Religionum omnium Generalis: ergo si suis immediatis parere teneantur, multò magis directo & supremo eorum superiori.

54. Vi voti obedientia Religiosus subijcitur summo Praelato. Tum summo Pontifici.

Hinc Religiosi non solum qua Christiani tenentur ei parere tamquam Vicario Christi: sed etiam qua Religiosi vi voti tamquam peculiari suo Superiori potestatem dominativam in ipsos habent.